

**Kirjoituskutsu
Satunnaisesti Suomessa
Kalevalaseuran vuosikirja 97 (2018)**

Toimittavat Marko Lamberg, Ulla Piela ja Hanna Snellman

Kalevalaseuran vuosikirjassa *Ulkosuomalaisia* tarkasteltiin vuonna 1982 joko pysyvästi tai joksikin aikaa kotikontunsa jättäneitä suomalaisia. Vuoden 1993 vuosikirjassa *Kauas on pitkä matka* oli kirjoituksia mm. kahden kotiseudun ongelmasta, suomalaisista muualla maailmassa, paluumuuttajista, koti-ikävästä ja kaukokaipuusta.

Vuonna 2018 Kalevalaseuran vuosikirjassa katse käännetään Suomeen sattumalta saapuneisiin ja tänne tilapäisesti jääneisiin henkilöihin ja ilmiöihin. Huomio kohdistuu kulttuuriseen kohtaamiseen, joka syntyy useimmiten vailla selkeää suunnitelmaa.

Kirjassa satunnaisesti Suomeen saapuneita henkilöitä ja tänne rantautuneita ilmiöitä tarkastellaan sellaisina koettuina, kerrottuina ja tulkittuina kohtaamisina, jotka ovat jättäneet pysyvän tai hetkellisen jäljen suomalaiseen yhteiskuntaan ja kulttuuriin. Tarkastelun kohteena ovat vieras meidän mailla, erilaisuus ja toisenlaisuus. Kiinnostuksen kohteina ovat myös sattumalta maahamme tulleiden henkilöiden kokemukset ja tulkinnat Suomesta ja suomalaisuudesta.

Taustoiltaan, kieleltään ja kulttuuriltaan erilaisten ihmisten kohtaaminen on aina haasteellista. Hankauskohtia aiheuttavat erilaiset käsitykset ja kokemukset maailmasta, mm. hyvästä ja pahasta, oikeasta ja väärästä, rumasta ja kauniista, auktoriteeteista, ajasta, rahasta, uskonnosta, terveydestä ja sairaudesta. Eri kulttuureista lähtöisin olevien ihmisten ja ilmiöiden samanaikainen läsnäolo luo muutostarpeita ja vaatii uusia toimintamalleja miltei kaikilla elämän alueilla.

Satunnaisia kulttuurisia kohtaamisia tapahtuu kaiken aikaa ja kaikkialla, keskellä arkea, työpaikoilla, kaduilla, nettikeskusteluissa, mediassa sekä erilaisissa populaarikulttuurin ja korkeakulttuurin ilmiöissä. Kulttuurisen kohtaamisen vaikeus ja viehätys piilee siinä, että vieraan kohtaaminen on kulttuurisidonnaista: maailmassa ei ole olemassa yhtä hyväksi katsottua tapaa kohdata vieras ihminen tai ilmiö. Joskus kohtaamiset ovat ennalta-arvaamattomia, joskus odotettuja, toisinaan dramaattisia, toisinaan jopa huvittavia.

Lokakuun lopussa 2018 ilmestyvässä Kalevalaseuran 97. vuosikirjassa *Satunnaisesti Suomessa* pohditaan tutkimuksen nykynäkemyksiä hyödyntäen kulttuurista kohtaamista satunnaisuuden ja tilapäisyyden näkökulmasta. Tavoitteena on ajantasainen artikkeleiden kokoelma, jossa tarkastellaan satunnaisuuden erilaisia lähestymis- ja tulkintatapoja sekä satunnaisuuden merkitystä kulttuurissa ja kulttuurisessa kohtaamisessa. Artikkeleiden lähtökohtana ja kehyksenä voi olla satunnaisesta kulttuurisesta kohtaamisesta kertova suullinen perinne, esineet, populaarikulttuuri, taide, media, nettikeskustelu, musiikki, politiikka tai uskonto. Artikkeleissa on mahdollista käsitellä myös esim. eläin- ja kasvikunnan tulokkaita ja vieraslajeja sekä niiden kotoutumista Suomeen.

Artikkeleissa voi keskittyä myös kulttuurisen kohtaamisen kokijoihin, tulkitsijoihin, kuvaajiin ja kertojiin tai paneutua mm. kulttuurisen kohtaamisen yksilöllisiin ja yhteisöllisiin ilmenemis- ja vaikutusmuotoihin sekä niiden ajallisesti ja kontekstuaalisesti muuttuviin merkityksiin. Ennen kaikkea toivomme tekstejä, joissa lukija voi seurata selkeää ja havainnollista tulkintaprosessia: miten menetelmällinen tai teoreettinen idea kohtaa aineiston, miten analyysi tuotetaan, perustellaan ja esitetään.

Lähtökohtina artikkeleissa voivat olla myös seuraavat teemat ja aiheet:

- satunnaisuus, sattuma, tilapäisyys ja suunnittelemattomuus kulttuurisissa,
- satunnaisuus, sattuma, tilapäisyys ja suunnittelemattomuus koettuna ja/tai tulkittuna esimerkkien valossa,
- kulttuurinen kohtaaminen muuttuvana käsitteenä, koettuna ja/tai tulkittuna esimerkkien valossa erilaisissa konteksteissa,
- vieras muuttuvana käsitteenä, koettuna ja tulkittuna esimerkkien valossa,
- vuorovaikutuksen haasteet ja mahdollisuudet kulttuurisessa kohtaamisessa,
- kulttuurinen kohtaaminen ja sukupuoli,
- kulttuurinen kohtaaminen ja vähemmistöt,
- satunnaiset mutta pysyvän jäljen suomalaiseen kulttuuriin jättäneet henkilöt,
- satunnaiset ja tilapäiset kulkijat ja ilmiöt,
- maahan tulleiden kokemuksia Suomesta ja suomalaisuudesta,
- Suomessa toimineet tai Suomeen asettuneet ulkomaalaiset sotilaat, käsityöläiset, kauppiat ja yrittäjät, hansakauppiasta ja keskiajan kirkonrakentajista laukkuryssien ja 1800-luvun suurporvarien kautta 2000-luvun thai- ja kebabravintoloiden omistajiin,
- Suomeen tulleet taiteilijat, muusikot, tutkijat, opiskelijat,
- kohtaamisia asemilla, junissa jne.,
- kohtaamisia diplomaattitasolla, yrityksissä,
- kohtaamisia ulkomaalaisten kanssa maaseudulla ja kaupungeissa,
- avioliiton myötä ja työn perässä Suomeen tulleet.

Toivomme, että aihe kiinnostaa Sinua, ja että vastaisit kirjoituskutsuun myöntävästi **30.1.2017 mennessä** Ulla Pielalle osoitteeseen ulla.piela@kalevalaseura.fi. Samalla toivomme saavamme Sinulta artikkelin työotsikon ja lyhyen kuvauksen sen sisällöstä. Artikkeleiden, joiden suositeltava pituus on noin 12–15 liuskaa, tulee olla valmiit 31.12.2017 mennessä. Kalevalaseura maksaa kirjoituspalkkion. Kirja ilmestyy lokakuussa 2018.

Kirjan toimittavat dosentti Marko Lamberg, toiminnanjohtaja Ulla Piela sekä professori Hanna Snellman. Sen kustantaa Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Vuosikirja kuuluu SKS:n tiedesarjaan ja kirjaan tarjotut artikkelit vertaisarvioidaan. Vuosikirjan toimitusneuvostona toimii Kalevalaseuran hallitus ja vastaavana toimittajana Ulla Piela.

Kalevalaseuran vuosikirja on ilmestynyt vuodesta 1921 alkaen. Volyymit sisältävät pari tuhatta tutkijoiden ja muiden asiantuntijoiden kirjoittamaa artikkelia suullisesta perinteestä, perinteentutkijoista, Kalevalasta, Kalevalan kääntäjistä ja taiteilijoista, Lönnrotista sekä muista merkittävistä runonkerääjistämme. Lisäksi kirjassa on satoja muita artikkeleita kulttuurintutkimuksen alalta.

Vuoden 2015 vuosikirjassa *Huumorin skaalat. Esitys, tyyli, tarkoitus* (toim. Seppo Knuuttila, Pekka Hakamies ja Elina Lampela, SKS, Helsinki) pohdittiin huumoria mm. esitysten, tyylien ja tarkoitusten rakennelmina ja toisiinsa kietoutuvina yhdistelminä. Vuonna 2016 vuosikirjassa *Äänimaisemissa* (toim. Helmi Järviluoma ja Ulla Piela, SKS, Helsinki) paneuduttiin laajasti erilaisiin äänimaisemiin tutkimuksen kohteena ja taiteen teemana. Vuonna 2017 teoksessa *Näkyväksi sepitetty maa Näkökulmia Suomen visualisointiin* pohditaan, miltä suomalaisuus näyttää ja millaisia ovat sen visuaaliset ominaisuudet (toim. Mari Mäkiranta, Ulla Piela ja Eija Timonen, SKS, Helsinki). Lue lisää Kalevalaseuran vuosikirjasta osoitteessa <http://kalevalaseura.fi/vuosikirja/>

Ulla Piela
Toiminnanjohtaja
Kalevalaseura
ulla.piela.kalevalaseura.fi
Puh. 040 538 5144